

AGENDAPUNT
B / V / Vp

DATUM
02-03-15

ORGANISATIEONDERDEEL
Beleid en Ontwikkeling

CORR.NUMMER

B&W-VERGADERING

VOORSTEL IN RAAD

BEHANDELEND AMBTENAAR
LE Schroeders / 350 5095

ONDERWERP COLLEGENOTA

Proeftuin Caberg-Malpertuis: context, conclusies en aanbevelingen

E-MAILADRES

loen.schroeders@maastricht.nl

MEE TE ZENDEN STUKKEN

- o Openbaar
- o Vertrouwelijk

STUKKEN TER INZAGE

PARAAF

DATUM

DOCUMENTBEHANDELING

TOETSING CONCERNZAKEN

DIRECTEUR/MANAGER

GEMEENTESECRETARIS

PORTEFEUILLEHOUDER weth. Gerats

Samenvatting van het onderwerp

In september 2012 neemt uw college formeel het besluit deel te nemen aan de Proeftuin Caberg-Malpertuis met als richtinggevende basis de conceptnotitie Caberg Malpertuis voor de periode tot en met 31 december 2014. De Proeftuin wordt gestart in samenwerking met de sociale partners en bestaat uit een Sociaal Team en een Wijkkrachtcentrale.

In de bijgevoegde evaluatie wordt verslag gedaan van deze periode, worden conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

Voorgesteld wordt om de proeftuin als experiment te beëindigen, maar de nieuwe werkwijze in het Sociaal Team voort te zetten en door te ontwikkelen. De aanpak zoals die in de proeftuin de afgelopen twee jaren is beproefd dient daarbij als leidend principe: een klein buurtgericht team dat aan de keukentafel de vraagverheldering organiseert, dat met de burger een plan van aanpak maakt vanuit het principe 1G(ezin)1P(lan)1R(egisseur), dat de verantwoordelijkheid legt bij die burger, met hem zijn netwerk inschakelt en hem verwijst naar collectieve basisvoorzieningen en dusdanig proactief en preventief handelt dat escalatie voorkomen wordt.

Een werkwijze ook die gericht is op het versterken van zelfregie en samenredzaamheid van burger en het tegengaan van de versnippering van aanbieders. Hierbij is het zaak samenwerking te organiseren met een beperkt aantal partners die in een buurt nodig zijn en die zeker in de eerste periode aangestuurd worden door de gemeente. Een werkwijze ook waarin het burgerperspectief voldoende tot uitdrukking komt.

Voorts wordt in deze nota aangegeven op welke wijze vergelijkbare ontwikkelingen landelijk en in zes andere (clusters van) buurten plaats vinden. Deze laatste ontwikkelingen passen in het proces van transformatie van het Sociaal Domein. Voorgesteld wordt dat de gemeente in clusters van buurten, te weten Wittevrouwenveld/Wyckerpoort, Daalhof, De Heeg, Mariaberg en Biesland, deze lopende ontwikkelingen gaat helpen door te groeien naar een binnen de transformatie passende gewenste specifieke werkwijze in die buurten. Bovendien stellen we u voor om in combinatie met de proeftuin Blauwe Zorg een fundamenteel andere aanpak, gebaseerd op populatiebesteding, uit te werken in een tweetal buurten in Maastricht t.w. Wittevrouwenveld en Nazareth.

Collegenota

Beslispunten

1. De proeftuin Caberg-Malpertuis te beëindigen.
2. De nieuwe werkwijze in de buurten Caberg, Malpertuis, Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg op basis van de opgedane ervaringen voort te zetten en door te ontwikkelen.
3. Het Sociaal Team in die vijf genoemde buurten opdracht te geven
  - de verbinding met het Jeugdteam en
  - het vernieuwde Wmo-team te organiseren,
  - de dwarsverbanden met de kolom Participatie te verkennen en vorm te geven,
  - de innovatieve, effectieve en efficiënte werkwijze door te ontwikkelen die antwoord geeft op de opgedane ervaringen en ruimte creëert voor een op de diversiteit van buurten gerichte aanpak.
4. De leden van het Sociaal Team van Caberg, Malpertuis, Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg via een detacheringconstructie voor hun volle werktijd te detacheren bij Sociale Zaken.
5. Beleid en Ontwikkeling de opdracht te geven de burger in dit proces een positie te geven door onder andere een in samenwerking met de Universiteit Maastricht in 2015 te organiseren Buurtburgertop in de noordwest buurten.
6. De kosten van de transformatie in Caberg, Malpertuis, Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 financieel te faciliteren uit de reserve van de drie Decentralisaties en het Innovatiebudget
7. Beleid en Ontwikkeling de opdracht te geven de ontwikkelingen in Wittevrouwenveld/Wyckerpoort, Daalhof, De Heeg, Mariaberg en Biesland te helpen door te groeien naar een binnen de transformatie passende gewenste specifieke werkwijze in die buurten.
8. De manager Sociaal de opdracht te geven om in aansluiting op en gebruikmakend van de afspraken met VWS betreffende Blauwe Zorg samen met partners te komen met een conceptvoorstel voor een "coalition of the willing" voor populatiegebonden bekostiging vanuit een samenhangende benadering van de 3 d's.

Opmerkingen

BEHOREND BIJ COLLEGENOTA VAN
Beleid en Ontwikkeling

DATUM
02-03-15

CORRESPONDENTIENUMMER

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
- B. Er is wel overeenstemming
- C. Er heeft overleg plaatsgevonden met portefeuillehouder Gerats in samenspraak met de wethouders Willems en Damsma d.d. 04032015

Sociale Zaken , Financiën

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Proeftuin Caberg-Malpertuis: context, conclusies en aanbevelingen

---

1. Aanleiding.

In september 2012 besluit uw college deel te nemen aan de Proeftuin Caberg-Malpertuis met als richtinggevende basis de conceptnotitie Caberg Malpertuis voor de periode tot en met 31 december 2014. De Proeftuin wordt gestart in samenwerking met de sociale partners en bestaat uit een Sociaal Team en een Wijkkrachtcentrale.

In januari 2014 heeft het College middels de Collegenota ' Transformatie Sociaal Domein – Proeftuin Caberg-Malpertuis 2014 ' opdracht gegeven tot het opstellen van "een interne evaluatie, waarin op basis van de ervaringen en opbrengsten van de Proeftuin en vergelijkbare initiatieven in den lande conclusies en aanbevelingen worden geformuleerd m.b.t. mogelijke brede en structurele invoering van (elementen van) de Proeftuin-aanpak."

In overleg met portefeuillehouders en directie is besloten om die interne evaluatie expliciet te relateren aan de besluiten die onze gemeente dient te nemen met betrekking tot de uitvoering van het sociaal domein vanaf 2015.

Deze bijgevoegde evaluatie is de procedurele en inhoudelijke vervolgstap op de tussentijdse evaluatie van juni 2014.

In de bijgevoegde evaluatie wordt verslag gedaan van de proefperiode 2013 en 2014, worden conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

2. Relatie met bestaand beleid.

Deze nota is een direct gevolg van

- de College-nota Proeftuin Caberg-Malpertuis van 25 september 2012 en
- de College-nota Proeftuin Caberg-Malpertuis, Brussels Poort west-Malberg-Oud Caberg van april 2014.

Op grond van de eerste twee fasen van de Proeftuin is in juli 2014 door het College het besluit genomen om de ontwikkeling naar een volledige integrale dienstverlening met betrekking tot Participatie, Wmo en Jeugdzorg geleidelijk te laten verlopen. Concreet betekent dit dat op 1 januari 2015 de integrale dienstverlening binnen de kolommen Participatie, Wmo en Jeugdzorg is vorm gegeven en dat de transformatie naar integrale dienstverlening tussen Participatie, Wmo en Jeugdzorg wordt vorm gegeven in de periode tot 2018. De bevindingen van de huidige Proeftuin zijn daarvoor leerzaam en worden gebruikt als input

De eerste ervaringen met de Proeftuin zijn reeds geland in de algemene kaders van de Sociale Visie, die in juni 2013 door de Raad zijn vastgesteld. Verdere input heeft zijn plek gekregen in respectievelijk de samenhangende beleidskaders voor de 3 decentralisaties, die in februari 2014 aan de Raad zijn voorgelegd en de beleids- en uitvoeringsplannen en de verordeningen die in 2014 zijn besloten.

2015 is het eerste jaar waarin we volop kunnen werken aan de transformatie van het sociaal domein. Dat is nodig om de kansen die de decentralisaties bieden om zaken beter en goedkoper te organiseren en te kunnen verzilveren. Investeren in deze transformatie is één van de pijlers van het vastgestelde beleid. Middels de begroting wordt in 2015 innovatie van onze bestaande en nieuwe taken bevorderd.

Middels het investeringsprogramma 2015 wordt gewerkt aan de door de Raad geformuleerde verschuiving van middelen naar burgerkacht, een sterke 1e lijn, basis- en collectieve voorzieningen.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

De Proeftuin Caberg-Malpertuis is ingesteld met als doel om “de kwaliteit van leven van kwetsbare inwoners van Caberg en Malpertuis te verhogen en de houdbaarheid van het sociale stelsel te garanderen door burgers zélf zoveel mogelijk regie te geven over het oplossen van welzijnsproblemen, hun eigen kracht en samenkracht te versterken en maatwerk te leveren in publieke ondersteuning.”

Daarbij is natuurlijk van wezenlijk belang dat deze proeftuin dient om te leren, om te experimenteren met een andere manier van werken waarbij de dienstverlening op de verschillende leefgebieden in samenhang wordt aangeboden.

In het kader van ‘leren en experimenteren’ is er een sterke neiging criteria en meetpunten te benoemen. Een meetlat als het ware waarlangs wij de opgedane ervaringen en leerpunten kunnen leggen. En dan te constateren: “Wat zijn wij er specifiek en mogelijk in geld uitgedrukt mee opgeschoten?”. Het dilemma is of dat in de fase wel zo verstandig is. Verstandiger lijkt het, en dat wordt ook ingegeven door landelijk onderzoek (zie de geschetste landelijke ontwikkeling op pag. 7 in deze nota) in deze fase van de ontwikkeling vooral in te zetten op de procesmatige groei van de samenwerking van partners en te zoeken naar de nieuwe verbindingen en combinaties. Het is natuurlijk ook niet zo, dat er niets gezegd kan worden over behaalde ‘winst’ of ‘wat zijn wij er nu mee opgeschoten?’. Integendeel, maar dat kan niet in harde gegarandeerde winstcijfers, maar wel kan illustratief aan de hand van de registraties door de medewerkers van het Sociaal Team en

de behandelde casussen aangegeven worden, dat het merendeel van de door het Sociaal Team behandelde casussen ook daadwerkelijk door het team afgehandeld worden. Dat betekent dus feitelijk dat dat gebeurt binnen beperkte (lees: kortere) tijd en dat er geen doorverbindingen naar de specialistische zorg plaats vinden. Dat is in geld om te rekenen.

In de bijgevoegde evaluatie van de proeftuin Caberg Malpertuis wordt verslag gedaan van de periode 1 jan. 2013 tot en met 31 dec. 2014. De volgende conclusies worden getrokken (Evaluatie Proeftuin Caberg-Malpertuis, hoofdstuk 6 pag. 20):

1. Op basis van bevindingen en voorbeelden kan geconcludeerd worden dat het organiseren van samenhang door het samenwerken tussen verschillende disciplines, tussen organisaties en medewerkers voor de burger werkt. Door bijvoorbeeld direct bij het eerste contact met de burger met de verschillende disciplines te overleggen -uiteraard wanneer de vraag daar aanleiding toe geeft- wordt sneller en vaak preventief gehandeld en wordt escalatie voorkomen.
2. De proeftuin is gegroeid als team in het samenwerken en gegroeid in het andere werken. Dat andere werken is nog slechts beperkt aantoonbaar met cijfers. Wel met voorbeelden hoe aan de voorkant cliënten in hun eigen kracht gezet worden en waar aan de voorkant het ondersteuningsproces binnen redelijk korte tijd met relatief weinig inzet afgesloten wordt. De proeftuin is gegroeid in het besef dat het anders moet en daadwerkelijk ook anders kan. De bevindingen van het Sociaal Team tonen dat er een tendens is waar te nemen richting eigen kracht en gebruik maken van sociaal netwerk en collectieve voorzieningen.
3. De proeftuin is gegroeid in het bouwen van haar netwerk. Al (net)werkend tekent zich een plaatje af waarin de positie van het Sociaal Team duidelijk wordt. Waarin duidelijk wordt waarop het team wel en niet aanspreekbaar is. Van met name de zaken waar meervoudige problematiek aan de orde is wordt geconstateerd dat die des Sociaal Teams zijn. Verwacht mag worden dat daar ook de (financiële) winst te halen is. Daar wordt als het ware laaghangend fruit geplukt.
Die winst is behaald door in mei 2014 een aantal wijzigingen door te voeren: gebruik van coachen op doel en werkwijze, training op nieuwe instrumenten en aanscherpen van de dagelijkse aansturing. Dat heeft het Sociaal Team in de versnelling gebracht die nodig was.
4. Duidelijk is ook geworden, dat het bouwen van het buurtnetwerk, het maken van de nieuwe verbindingen, de positiebepaling van het team en de organisatorische ophanging en de daarmee samenhangende financiering van het team meer tijd vraagt dan in 2013 verondersteld werd.
Het in oktober 2014 verschenen onderzoek 'De vormgeving van sociale (wijk)teams' door Platform 31, BMC Advies en de Universiteit Twente en het onderzoek 'Leren uit het Doolhof van Sociale Teams – okt. 2014' tonen aan dat zowel in de koplopersteden als in de G32 en de elf Noord Hollandse steden dezelfde worsteling plaats vindt en dat ook dáár deze veranderingen meer tijd vragen dan voorzien.
5. We constateren dat harde cijfers en met name een analyse daarop nog niet geleverd kan worden. Dat betekent ook dat we op dit onderdeel slechts een redelijk beeld hebben van de huidige kosten, maar dat we tot nu toe geen beeld hebben van de kostenbesparing. Wel zijn cijfers over aantal aanmeldingen en kenmerken van de aangemelde burgers bekend. Om inzicht te krijgen in de toekomstige kosten cq de kostenbesparing zal het aangeschafte software pakket (WIZ portaal) verder ontwikkeld moeten worden.
6. Ook de samenwerking met de partners moet verbeterd worden. Het volledig vrij maken van de door hen geleverde medewerkers is noodzakelijk om ook daadwerkelijk effectief te

kunnen zijn en daarmee te voorkomen dat burgers alsnog een beroep moeten doen op de dienstverlening van die partners.

Samenvattend zit de concrete winst nu aan het einde van de proefperiode in

- de groei naar een klein makkelijk buurtgericht aanspreekbaar team als een algemene basisvoorziening dat met weinig woorden snel en adequaat de samenwerking en samenhang organiseert,
- het besef dat met name de meervoudige problemen die in een redelijk korte periode oplosbaar zijn horen bij de aanpak van het Sociaal Team,
- dat het uitgangspunt '1gezin1plan1regisseur' samenhang garandeert,
- dat die meervoudige problemen in tegenstelling tot het 'oude werken' niet doorverwezen worden naar dure individuele voorzieningen, maar dat de groei illustratief aantoonbaar zit in het gebruik van eigen kracht, het sociale netwerk en collectieve voorzieningen en gericht is op proactief handelen en preventie,
- het besef, dat het Sociaal Team een wezenlijke rol kan vervullen in het nieuwe werken, maar dat het niet beschouwd moet worden als het wondermiddel dat antwoord is op de beoogde transformatie en dus ook niet als blauwdruk in alle buurten gehanteerd moet worden.

De samenwerkende directeur-bestuurders van de partnerorganisaties adviseren in hun overleg op 22 januari 2015 om in de proeftuin het 'Leren' centraal te stellen. Mede vanwege de opgedane ervaringen en de landelijke bevindingen is het zaak dit andere werken voort te zetten en door te ontwikkelen. Het 'Leren' is vanzelfsprekend permanent maar dit 'Leren' moet zich de komende periode vooral richten op de nieuwe verbindingen en een blikverbreding van alle organisaties én gericht op het doorbreken van bestaande instituties, van versnippering en van bureaucratieën. Bestuurlijk commitment van de besturen van de partners en uw College is hierbij van wezenlijk belang.

Deze doorontwikkeling mag in deze groeifase geslaagd genoemd worden als

- het leeuwendeel van de meervoudige problematiek behandeld en afgehandeld wordt door het Sociaal Team;
- er door het Sociaal Team samenhangende vraagverheldering plaatsvindt van multiproblematiek;
- als aantoonbaar arrangementen in moderne stijl worden aangeboden
- er een adequate (mean & lean) werkrelatie met buurtpartners is;
- er een adequate (mean & lean) verbinding is met het Jeugdteam en het Wmo-team;
- de dwarsverbanden met de kolom Participatie te verkennen concreet vorm hebben gekregen,
- er een concreet aanwijsbare groei zit in de relatie met buurtbewoners en het aantal buurtinitiatieven,
- het Sociaal Team gebruikt wordt door gemeente en partners als instrument dat op buurtniveau de transformatie vorm geeft.

Voorts wordt in deze nota aangegeven op welke wijze vergelijkbare ontwikkelingen landelijk en in andere buurten plaats vinden. Deze laatste ontwikkelingen passen in het proces van transformatie van het Sociaal Domein.

Voorgesteld wordt de werkwijze waar in de proeftuin ervaring mee is opgedaan te verbreden naar andere buurten, te weten in 5 (clusters van) buurten, te weten Wittevrouwenveld/Wyckerpoort, Daalhof, De Heeg, Mariaberg en Biesland. Deze lopende ontwikkelingen passen zoals gezegd in de transformatie en moeten geholpen worden door te groeien naar een binnen de transformatie passende gewenste specifieke werkwijze in die buurten.

Deze doorontwikkeling mag geslaagd genoemd worden als

- er in deze genoemde buurten een werkwijze ontstaat cq een Sociaal Team dat past op de beoogde doelstelling van de transformatie en zonder een blauwdruk te zijn past op de eigenheid van de (cluster van) buurten;
- er een werkhouding van medewerkers en organisaties is van 'leren, ervaren, blikverruiming en gebruik maken van de ervaringen elders' ;
- er een verbinding ontstaat tussen het ondersteunen van de individuele vraag om ondersteuning en het collectivieren van het vermogen van buurten en buurtbewoners in nieuwe buurtinitiatieven.

Proeftuin Blauwe Zorg en de transformatieagenda

- Blauwe zorg is een project in Maastricht-Heuvelland van ZIO (eerstelijnszorgbedrijf), zorgverzekeraar VGZ, Huis voor de Zorg en AZM. Het is erop gericht de zorgkosten efficiënter en duurzamer te maken waardoor zorg voor iedereen toegankelijk en betaalbaar blijft. Het ministerie van VWS heeft dit samenwerkingsverband Blauwe Zorg aangewezen als proeftuin. De essentie van deze proeftuin is gebaseerd op 2 basisprincipes: aanpassingen in de organisatie van de zorg en gedragsverandering bij zowel zorgaanbieders als patiënten/ cliënten/ burgers. Bij aanpassing van de organisatie van de zorg gaat het vooral om betere samenwerking. Binnen het principe van gedragsverandering is het belangrijk te realiseren dat zorg een schaars goed is en dat zorgverleners gezamenlijk verantwoordelijk zijn de kosten te beheersen. Indien zorgaanbieders vanuit een gezamenlijk financieel kader werken, zal dit een bijdrage leveren aan de efficiëntie-opgave en de juiste zorg/ oplossing op maat.
- Op 4 maart heeft een dialoogsessie plaatsgevonden tussen enkele grote zorgaanbieders, de portefeuillehouders Sociaal, ZIO en een ambtelijke vertegenwoordiging. In dit overleg is enthousiasme ontstaan om met een "coalition of the willing" binnen de gedecentraliseerde 3D opgave en de proeftuin Blauwe Zorg te koersen op een pilot "populatiebekostiging" in een nader aan te wijzen wijk. Partners doen mee vanuit ieders intrinsieke verbondenheid met bovengenoemde maatschappelijke opgave gericht op het behoud van de toegankelijkheid van de zorg, op preventie en op beheersbaarheid van de kosten. Deze pilot kan worden gerealiseerd binnen de kaders die voor Blauwe zorg zijn overeengekomen met VWS, waardoor experimenteertruimte is geboden en waarbij door de verzekeraars is afgesproken automatisch volgend op de marktleider (in dit geval VGZ) te zijn. Voorgesteld wordt om in combinatie met de proeftuin Blauwe Zorg een fundamenteel andere aanpak, gebaseerd op populatiebekostiging, uit te werken in een tweetal buurten in Maastricht t.w. Wittevrouwenveld en Nazareth. Vanzelfsprekend vormt dit voorstel een onderdeel van de transformatie-agenda.

De ontwikkelingen in het land

De ontwikkelingen rondom de transitie en de gevolgen van deze transitie in de transformatie van het maatschappelijk middenveld worden het afgelopen jaar breed uitgemeten in de landelijke media. Met name de wijze waarop gemeentes deze transformatie vorm geven is onderwerp van gesprek. Bijna wekelijks verschijnen meer of minder wetenschappelijk gefundeerde artikelen over het thema 'Sociaal (Wijk) Team'. In deze collegenota halen wij twee actuele en recente onderzoeken aan.

In september 2014 verscheen een landelijk onderzoek naar 'De vormgeving van sociale (wijk)teams door een samenwerking van Platform 31, BMC Advies en Universiteit Twente.

Het onderzoek in 29 steden (waaronder 3 koplopersteden) toont dat de ervaringen met de sociale (wijk)teams zeer divers zijn. Op alle mogelijke onderdelen verschillen de teams van elkaar, zelfs binnen één gemeente: aantal fte's, relatie tot het werk van partnerorganisaties, de doelgroep, soort problematiek, taken, soort interventies, bevoegdheden, relatie met wijkgerichte activiteiten, financiering, enz. Diezelfde thema's zijn ook in de Maastrichtse proeftuin aan de orde en vragen ook daar om een oplossing.

In het rapport wordt aangegeven dat de decentralisatie de gemeente de mogelijkheid geeft het beleid af te stemmen op de lokale behoefte en dat de sociale (wijk)teams kunnen bijdragen aan de nieuwe rolverdeling tussen burgers, stadsbestuur en instellingen, waarbij de kracht van de burger wordt benut en versterkt en de sociale problematiek integraal wordt aangepakt, waardoor bezuinigingen worden gerealiseerd. De werkwijze moet aansluiten bij de specifieke situatie van de gemeente (en de buurten). Hiertoe is constante kritische reflectie op doelen en randvoorwaarden noodzakelijk.

Uit recente observaties in Noord Holland ('Leren Uit het Doolhof van Sociale Teams'- okt. 2014) blijkt o.a. dat "sociale teams zijn systemen 'in wording' en als het goed is blijft dat zo. Want niets is fruiikender dat een wijkteam waar geen beweging in zit en dus geen vernieuwing en dus geen leervermogen inzit. Echter, zo wordt gesteld, vragen colleges en raden naar resultaten en of bezuinigingen al ingeboekt kunnen worden. Teamleden en coaches hebben daartegen het gevoel dat de reis, de samenwerking pas net beginnen. Om frustraties en demotivatie te voorkomen zou in deze fase van transitie en transformatie vooral de vraag voorop moeten staan hoe het leervermogen van sociale teams versterkt kan worden, met het oog op het verbeteren van de kwaliteit van leven van burgers".

Het meest recente onderzoek, het in februari 2015 verschenen rapport van Movisie 'Sociale (wijk) teams in vogelvlucht - state of the art' doet verslag van onderzoek onder 224 gemeenten. De bevindingen zijn op verschillende onderdelen specifiek dan de eerder genoemde onderzoeken. De Maastrichtse aanpak past ook hier in grote lijn redelijk op de landelijke ervaringen. Ook dit rapport doet melding van de uiteenlopen manier van vormgeving van de Sociale teams. Opvallend in dit onderzoek is dat evenals in Maastricht 'participatie' laag scoort als doelstelling. Voorts wordt opgemerkt dat evaluatie weliswaar belangrijk gevonden wordt, maar dat gemeenten vaak nog niet weten hoe ze dat gaan organiseren.

De ontwikkelingen in een aantal Maastrichtse buurten

In een zevental buurten vinden al ontwikkelingen plaats die in potentie passen op de transformatie van het Sociaal Domein: de combinatie Wittevrouwenveld / Wyckerpoort, De Heeg, Mariaberg, Biesland, Daalhof en Wyck.

Deze ontwikkelingen vinden plaats zonder of met beperkte inmenging van de gemeente.

- In het Wittevrouwenveld/Wyckerpoort en Mariaberg zijn enkele partnerorganisaties (Trajekt, Radar, Xonar, Levanto, Mondriaan, Mee) in relatie tot het Wijkservicepunt bezig met het organiseren van een 'Sociaal Team'. Dit overleg van verschillende disciplines zoals algemeen maatschappelijk werk, gezinsondersteuning en jeugdhulpverlening, aanvullend op het verstrekken van informatie en advies door het WijkServicePunt, is gericht is op het uitwisselen en mogelijk in samenhang organiseren van hulpverlening. Hierbij wordt een verbinding nagestreefd met de ontmoeting- en verbindingsactiviteiten van het buurtplatform en de werkzaamheden van het Veilige BuurtenTeam.
- In De Heeg is een vergelijkbare ontwikkeling gaande, zij het zonder het Veilige BuurtenTeam, omdat dat team niet in deze wijk opereert. 'Burgers aan het stuur, initiatieven in de buurt van o.a. de ondernemersvereniging en het buurtplatform, die gericht zijn op verbinden (o.a. 't Heegeneerke) en een brede samenwerking van in De Heeg werkzame medewerkers van o.a. Trajekt (algemeen maatschappelijk werk en opbouwwerk), Levanto, MEE, RIAGG, wijkagenten, wijkservicepunt hebben de handen in elkaar geslagen.
- In Biesland e.o. heeft Radar haar centrum voor dagbesteding opengesteld. In 'Athos doet' werken een kunstenaar uit de buurt, een meubelmaker, enkele andersdenkende nieuwe ondernemers samen en geven mee vorm aan dit vernieuwde 'huis van de buurt'. Resto Van Harte start met haar restaurant, een aantal zelfstandige hulpverleners gaan interactief onderzoek verrichten hoe bewoners uit de buurt betrokken kunnen worden met deze nieuwe vorm van dienstverlening. Buurtbewoners worden actief benaderd en uitgenodigd gebruik te maken van het huis dat deze mogelijkheden biedt. Een netwerk van niet altijd voor de hand liggende organisaties, waaronder enkele gemeentelijke medewerkers

ontmoeten elkaar regelmatig in 'Athos denkt'. Zij wisselen ervaringen uit over vernieuwende bewegingen en ondersteunen elkaar daarin.

- In Daalhof e.o. heeft het zorgcentrum van de Mosae Zorggroep nadrukkelijk haar deuren geopend voor buurtbewoners. In samenwerking met Trajekt, Radar en Levanto is buurtonderzoek gedaan en worden de resultaten omgezet in activiteiten met en voor buurt en bewoners. Een andere peiler in de buurt, de kinderboerderij is bezig met het organiseren van een breed scala van activiteiten net alleen in de boerderij, maar ook in de buurt met vrijwilligers en cliënten. Hierbij wordt intensief samengewerkt met het buurtplatform. Beide projecten zoeken toenadering tot elkaar.
- In Wyck is The Masters ontstaan. Een project gericht op het scheppen van kansen voor jongeren met 'beperkingen'. Het project zit in een fase dat haar oorspronkelijke doelstelling verbreed wordt en gewerkt wordt aan ideeën wat het project kan betekenen voor de buurt.
- In diverse andere buurten zijn kleinere buurtinitiatieven gestart – zonder inmenging van de gemeente – die verbindingen in buurten organiseren: Campagne, Limmel-Nazareth, Sint Pieter en andere. Buurtbewoners organiseren zich in het kader van 'zorgen voor elkaar'.

Deze ontwikkelingen moeten worden toe gejuicht, want ze passen over het algemeen in de kanteling. De kracht zit in het draagvlak van en door burgers en partners. Maar op dit soort ontwikkelingen zit ook tegelijkertijd de spanning van continuïteit, van hoge ambities, van acceptatie, van financiering, enz. Een faciliterende en evenwichtige, maar vooral geen doodknuffelende rol van de gemeente is daar gewenst om het 'zorgen voor elkaar' de helpende hand toe te steken. De aanpak zoals die in de proeftuin de afgelopen twee jaren is beproefd dient daarbij als leidend principe: een klein buurtgericht team dat aan de keukentafel de vraagverheldering organiseert, dat met de burger een plan van aanpak maakt vanuit het principe 1G1P1R, dat de verantwoordelijkheid legt bij die burger, met hem zijn netwerk inschakelt en hem verwijst naar collectieve basisvoorzieningen en dusdanig proactief en preventief handelt dat escalatie voorkomen wordt.

De ervaringen en de opbrengsten in de proeftuin en de doorontwikkeling die in 2015 plaatsvindt moeten met het in januari 2015 gestarte vernieuwde Wmo-team en het Jeugdteam verbonden worden. De ontwikkelingen in de andere buurten en de rol die de gemeente hier kan spelen helpt het brede en open denken om richting te geven aan de transformatie. Dat, in combinatie met vergelijkbare initiatieven in den lande moeten in de loop van 2015 leiden tot een mogelijke brede en structurele invoering van (elementen van) een toekomstige werkwijze in Maastricht.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

De genoemde initiatieven dragen bij aan duurzame toekomstbestendige zorg.

5. Personeel & Organisatie.

Participeren in de andere werkwijze in de buurten van de voormalige proeftuin en in Wittevrouwenveld/Wyckerpoort, Daalhof, De Heeg, Mariaberg en Biesland betekent inzetten van personeel vanuit Sociale Zaken en Beleid en Ontwikkeling. Deze inzet kan grotendeels worden gerealiseerd vanuit reguliere werkzaamheden. Het voortzetten en doorontwikkelen van deze werkwijze in deze buurten vraagt ook om extra inzet van 1,5 fte met de opdracht om dit nieuwe werken te bouwen.

Voorts leert de ervaring dat de medewerkers van de partnerorganisaties die lid zijn van het huidige Sociaal Team in Noordwest vanwege de duidelijkheid in de aansturing en het voorkomen van dubbele loyaliteit voor hun volledig dienstverband gedetacheerd zijn naar het Sociaal Team cq Sociale Zaken.

Daartoe worden voor alle leden van het Sociaal Team een detacheringcontract opgesteld. In de buurten Wittevrouwenveld/Wyckerpoort, Daalhof, De Heeg, Mariaberg en Biesland wordt geparticipeerd in bestaande ontwikkelingen en blijven medewerkers in dienst van de partners.

6. Informatie en automatisering.

Ten behoeve van de noodzakelijke registratie door het Sociaal Team is in 2013 het digitale registratiesysteem aangeschaft: WIZ-portaal. De ervaringen zijn momenteel dusdanig dat het systeem in 2015 wordt doorontwikkeld en het gebruik in 2015 wordt voortgezet.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

n.v.t.

8. Beheersparagraaf IBOR.

n.v.t.

9. Financiën

De totale kosten voor bovenstaande impuls aan een nieuwe werkwijze bedragen € 692.000,- conform onderstaande verdeling.

kosten	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	gemeente	partners	gemeente	partners	gemeente	partners
personeelskosten	B&O Wmo € 17.000*	12 partners = 15** mdw	B&O Wmo € 17.000*	Van 15 mdw naar 5.9 fte ****	€ 74.000 ***** € 368.000 ****	Mdw . 5 buurten
organisatiekosten: o.a. huren, ict, coachen, ontwikkelen hulp- middelen, communicatie *****	€ 94.500		€ 99.000		€ 150.000 € 100.000 *****	
totaal					€ 692.000	

* Betreft kosten inhuur dagelijkse leiding door MEE.

** 12 Partnerorganisaties leveren 15 medewerkers aan Sociaal Team en Wijkkracht. Ureninzet en bijbehorende kosten is zeer divers.

*** Vanaf mei 2014 levert SoZa de dagelijkse leiding van het team.

**** Vanaf mei 2014 is de inzet teruggebracht van 15 medewerkers naar 5,9 fte; in 2015 gefaciliteerd door de gemeente.

- ***** per 1 augustus wordt huidige functionaris (B&O 1 fte) opgevolgd door 1,5 fte procescoördinatie ivm uitbreiding werkgebied. Kosten op jaarbasis €133.000,-; kosten in 2015 € 74.000 vanaf augustus 2015.
- ***** In de voormalige proeftuin wordt in 2015 de brede facilitering (incl. coachen) voortgezet en in de overige vijf buurten wordt met coachen gestart.

De kosten van de transformatie in Caberg, Malpertuis, Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 en het coachen van de medewerkers in de overige vijf buurten financieel te faciliteren uit de reserve van de drie Decentralisaties (€ 324.000 code 075597100) en de lokale innovatiemiddelen uit het nieuwe rijksbudget (€ 368.000, code 570054905 en code 570054006).

De kosten van de procescoördinatie (1,5 ft - € 133.000) en de organisatiekosten (€ 150.000) zijn structurele kosten en wat betreft de financiering vanaf 1 januari 2016 wordt een oplossing gezocht in het budget van de afgeroomde innovatiemiddelen.

10. Voorstel.

1. De proeftuin Caberg-Malpertuis te beëindigen.
2. De nieuwe werkwijze in de buurten Caberg, Malpertuis, Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg op basis van de opgedane ervaringen voort te zetten en door te ontwikkelen.
3. Het Sociaal Team in die vijf genoemde buurten opdracht te geven
  - de verbinding met het Jeugdteam en
  - het vernieuwde Wmo-team te organiseren,
  - de dwarsverbanden met de kolom Participatie te verkennen en vorm te geven,
  - de innovatieve, effectieve en efficiënte werkwijze door te ontwikkelen die antwoord geeft op de opgedane ervaringen en ruimte creëert voor een op de diversiteit van buurten gerichte aanpak.
4. De leden van het Sociaal Team van Caberg, Malpertuis, Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg via een detacheringconstructie voor hun volle werktijd te detacheren bij Sociale Zaken.
5. Beleid en Ontwikkeling de opdracht te geven de burger in dit proces een positie te geven door onder andere een in samenwerking met de Universiteit Maastricht in 2015 te organiseren Buurtburgertop in de noordwest buurten.
6. De kosten van de transformatie in Caberg, Malpertuis, Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 te financieren uit de reserve van de drie Decentralisaties.
7. Beleid en Ontwikkeling de opdracht te geven de ontwikkelingen in Wittevrouwenveld/Wyckerpoort, Daalhof, De Heeg, Mariaberg en Biesland te helpen door te groeien naar een binnen de transformatie passende gewenste specifieke werkwijze in die buurten.
8. De manager Sociaal de opdracht te geven om in aansluiting op en gebruikmakend van de afspraken met VWS betreffende Blauwe Zorg samen met partners te komen met een conceptvoorstel voor een "coalition of the willing" voor populatiegebonden bekostiging vanuit een samenhangende benadering van de 3 d's.

11. Vervolg / Planning.

Na vaststelling van deze Collegenota wordt het anders werken voortgezet en doorontwikkeld. Uw College ontvangt december 2015 een rapportage met lessen/aanbevelingen op basis van andere ontwikkelingen in buurten en in het land. Daarnaast volgt een conceptvoorstel met betrekking tot de mogelijkheden voor populatiegebonden bekostiging, hiervoor is nog geen termijn te bepalen.

12. Communicatie.

De Gemeenteraad actief te informeren middels een presentatie over de ontwikkelingen en de genomen besluiten.

De Kernpartners actief in kennis stellen van de overwegingen en besluiten uit de deze nota.

In het voorjaar een BuurtenBurgerTop te organiseren om met buurtbewoners de dialoog over de buurt aan te gaan.